

การศึกษาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม
หมื่นช้างโมเดล อำเภอมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

THE STUDY OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION OF A SMALL-SIZED SCHOOL: A CASE STUDY OF THE
INCLUSIVE SCHOOL MUEN CHANG MODEL, MUEANG KALASIN DISTRICT, KALASIN PROVINCE UNDER KALASIN
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ธมนวรรณ ธาณิวรรณ* ชีระ ภูดี และ ปาริชา มารี เคน

Tamonwun Taneewun*, Theera Phudee and Parisha Marie Cain

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ กาฬสินธุ์ 46000
Program in Educational Administration, Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University,
Kalasin 46000, Thailand

*Corresponding Author: E-mail: asas358ng@gmail.com

รับบทความ 1 กันยายน 2565 แก้ไขบทความ 15 กุมภาพันธ์ 2566 ตอบรับบทความ 17 กุมภาพันธ์ 2566 เผยแพร่บทความ มกราคม 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวมหมื่นช้างโมเดล 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวมหมื่นช้างโมเดล 3) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวมหมื่นช้างโมเดล กลุ่มเป้าหมายได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ ผู้วิจัย 1 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 15 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ครู 5 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 คน ผู้ปกครองนักเรียน 4 คน และนักเรียน 2 คน รวมจำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสรุปศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบรายงานการประชุม แบบสรุปผลปัญหาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเรียนรวมหมื่นช้างโมเดล แบบบันทึกความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล แบบบันทึกข้อมูลการปฏิบัติตามแผนการพัฒนา และแบบสะท้อนผลปฏิบัติงาน (AAR) ที่ได้รับคำแนะนำปรับปรุงตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ระยะเวลาการวิจัยตลอดปีการศึกษา 2563 และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวมหมื่นช้างโมเดล พบว่า ปัญหาครูและการจัดการเรียนรู้ ครูไม่เพียงพอ ไม่ครบชั้นเรียน ครูสอนไม่ตรงตามวิชาเอกที่จบ ครูขาดการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม ปัญหาหนักเรียนพื้นฐานครอบครัวต่างกัน การจ้างรถรับ-ส่งนักเรียน และขาดโอกาสการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ปัญหาการบริหารจัดการการประชุมร่วมกันน้อย ขาดการประสานงานที่ดี ชุมชนมีรายได้น้อย งบประมาณและบุคลากรไม่เพียงพอ ปัญหาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม การดูแลความสะอาดอาคารสถานที่ไม่ทั่วถึง ขาดการเอาใจใส่ดูแลให้น้ำดื่ม น้ำอยู่ น้ำเรียน น้ำทำงาน ห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ และปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณน้อย นักเรียนอาศัยอยู่กับผู้สูงอายุ การติดต่อสื่อสารล่าช้า ประชาสัมพันธ์ข่าวสารจากโรงเรียนน้อย และขาดการเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานด้านการเรียน

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวมหมื่นช้างโมเดล จากการระดมความคิดเห็นในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา พบว่า ด้านครูและการจัดการเรียนรู้ จัดหาครูให้ครบชั้น จัดหาครูผู้สอนที่จบตรงตามวิชาเอกที่ต้องการ ส่งครูเข้ารับการอบรมวิชาการที่ไม่ถนัด ส่งเสริมการใช้สื่อการสอนที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ ด้านนักเรียน ไม่ขาดเรียน เข้าเรียนต่อเนื่อง จัดสรรเวลาในการร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสม ศึกษาหาความรู้ทางสื่ออินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม ใช้สื่ออุปกรณ์ตามความเหมาะสมกับเนื้อหาที่เรียน เรียนซ่อมเสริมวิชาที่เรียนไม่ทันหรือตามที่ครูจัดสอน ผู้ปกครองควรเอาใจใส่การเรียนของนักเรียน ด้านการบริหารจัดการ มีการจัดประชุมทุกเดือน ระดมทุนจากแหล่งทุนและทรัพยากร

นำข้อมูลวิเคราะห์วางแผนการบริหารจัดการศึกษา การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลให้เป็นระบบเดียวกันให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน ด้านอาคารสถานที่ ปรับปรุงอาคารที่ชำรุด ติดตั้งไฟฟ้าในห้องเรียนให้เพียงพอ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้ชุมชนมีส่วนร่วม สนับสนุน งบประมาณ จัดผ้าป่าการศึกษา แจกข่าวสารให้ทันต่อเหตุการณ์ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของโรงเรียนสม่ำเสมอ และผู้ปกครองเอาใจใส่การเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น

3. ผลการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล พบว่า ด้านครู และการจัดการเรียนรู้ มีครูครบชั้นและมีครูผู้สอนที่จบตรงตามวิชาเอก ครูเข้ารับการอบรมวิชาการที่ไม่ถนัด สามารถใช้สื่อการสอนที่หลากหลายหลายพัฒนาการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านนักเรียน นักเรียนสนใจการเรียน ได้ปรับพื้นฐานด้วยการเรียนเสริมวิชาที่ไม่เข้าใจ ผู้ปกครองเอาใจใส่การเรียนของนักเรียน ด้านการบริหารจัดการ ระดมทุนเพื่อการบริหารงบประมาณ บุคลากร วิชาการ และบริหาร ทั่วไป มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลให้เป็นระบบเดียวกันให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน ด้านอาคารสถานที่ ห้องเรียนมีแสงสว่าง เพียงพอ มีผู้รับผิดชอบดูแลเขตพื้นที่บริเวณโรงเรียนให้น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุน งบประมาณมากขึ้น ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน ผู้ปกครอง เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน และผู้ปกครองมีความพอใจการจัดการศึกษาของโรงเรียนเรียนรวมมากขึ้น

คำสำคัญ: การบริหารจัดการศึกษา, โรงเรียนขนาดเล็ก, โรงเรียนเรียนรวมหมื่นช้างโมเดล

ABSTRACT

The participatory action research (PAR) was conducted with the objectives of 1) examining the problems related to educational administration and management in small-sized schools through a case study of the inclusive school Muen Chang model; 2) establishing guidelines for developing the small-sized schools based on insights gained from the case study of the inclusive school Muen Chang model; and 3) examining the effects after implementing the educational administration and management in small-sized schools, focusing on the inclusive school Muen Chang model as a case study. The target group, obtained through purposive sampling, was a total of 16 participants, comprising the researcher and 15 informants, comprising two school administrators, five teachers, two basic school board chairpersons, four parents, and two students. The research tools were validated for content accuracy and suitability by thesis advisors and experts. Those tools included a document study summary form, an interview form, a meeting report form, a summary outlining problems in educational administration and management within the Muen Chang model inclusive school, an informant opinion record form, a performance record form, and an After Action Review form (AAR). The research period was conducted throughout the academic year 2020. Data were analyzed and presented using descriptive analysis and content classification.

The results showed that:

1. The small-sized school regarding educational administration and management within the inclusive school Muen Chang model highlighted several challenges. Regarding teachers and learning management, challenges included a shortage of teachers, a lack of specialized teachers, and inappropriate teaching materials. In terms of students, the problems concerned diverse student backgrounds, school-provided transportation, and limited internet access. In terms of administrative management issues, these included infrequent meetings, ineffective coordination, a low-income community, budget constraints, and insufficient personnel. In terms of buildings and environment, the physical environment presented challenges such as inadequate building cleanliness, neglected facilities, lack of proper maintenance and aesthetic attention, creating an unpleasant atmosphere for studying and working, and insufficient lighting in classrooms. The problems concerning the

community included community involvement with minimal financial support, students residing with elderly family members, delayed public communication, and a lack of support for children's learning needs.

2. The guidelines for developing small-sized schools in educational administration and management, as identified from the brainstorming session within the inclusive school Muen Chang model revealed that regarding teachers and learning management, schools should ensure adequate teacher presence in all classes, employ teachers with subject-related majors, facilitate teachers for training in subjects they are not proficient in, and promote the use of diverse and effective teaching materials. In terms of students, schools should encourage regular attendance and active participation in school activities, foster digital literacy, encourage the appropriate use of internet and device media for educational purposes, provide remedial classes for students falling behind in specific subjects, and emphasize parents' support and attention for student learning success. Regarding educational administration and management, schools should ensure regular monthly meetings, seek funding from various sources, employ analyzed data for educational administration and management planning, implement systematic monitoring, follow-up, and evaluation processes, and ensure acceptance and support from the community. In terms of building, schools should renovate damaged buildings, and install adequate electricity supply in the classrooms. In terms of community engagement, schools should encourage participation and financial support from the community, organize educational funding programs, maintain regular communication through updates on school events and news, and encourage parents to actively engage in their children's learning process, enhancing overall educational outcomes.

3. The effects after the development of small-sized schools in educational administration and management in a case study of the inclusive school Muen Chang model revealed that: Regarding teachers and learning management, schools provided a sufficient number of qualified teachers for all classes, including teachers with subject-related majors. After attending academic training sessions, teachers who were not proficient in specific subjects were able to utilize a variety of teaching materials, thereby effectively fostering teaching development. In terms of students, students demonstrated their enthusiasm for learning and strengthening their foundational knowledge through remedial sessions. Furthermore, parents exhibited enhanced involvement and support in their children's learning process. Regarding educational administration and management, the fundraising efforts encompassing budget administration, personnel, academics, and general administration were actively focused. The implementation of systematic and unified supervision, monitoring, and evaluation gained acceptance from the community. In terms of building, the indoor lighting quality within the classrooms has been elevated, and designated individuals were responsible for maintaining a conducive and pleasant learning environment. In terms of community engagement, the community actively participated in providing financial support. Parents and students received timely updates on school activities and developments. Furthermore, the school board played a significant role in continuous school development and improvement. Parents also expressed their awareness of the importance of teaching and learning, resulting in increased satisfaction with the school's overall education administration and management.

Keywords: Educational Administration and Management, Small-Sized Schools, Inclusive School Muen Chang Model

บทนำ

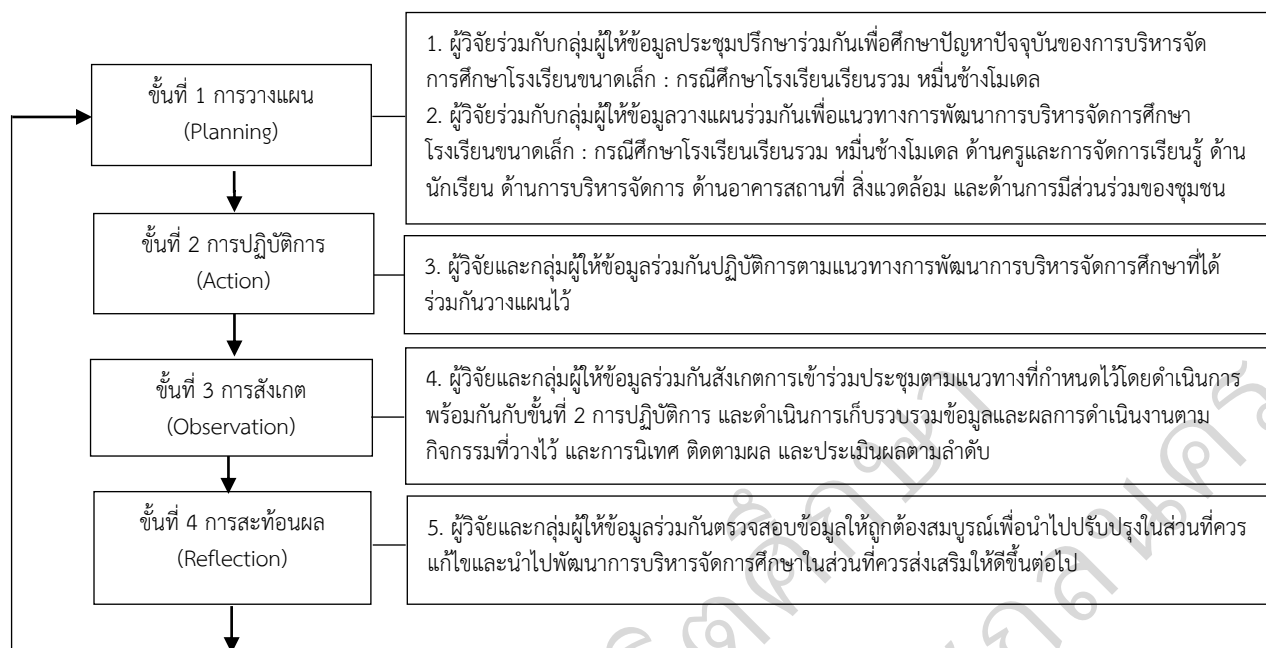
ในปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กมาก คือ มีนักเรียนต่ำกว่า 60 คน ลงมาถึง 1,766 แห่ง ซึ่งสถานศึกษาขนาดเล็กส่วนใหญ่มีปัญหา 2 ประการ คือ 1) นักเรียนมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ เพราะขาดความพร้อม เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีมีราคาแพง 2) ขาดประสิทธิภาพ

ในการบริหารจัดการที่ต้องการ คือ นโยบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สูงขึ้น และการส่งเสริมการสอน สนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปโรงเรียนของนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, Online) ที่ผ่านมา พบว่า การปรับปรุงประสิทธิภาพสถานศึกษาขนาดเล็กยังมีปัญหาอุปสรรค เช่น นโยบายเกี่ยวกับโรงเรียนขนาดเล็กไม่ชัดเจนและเปลี่ยนแปลงบ่อยไม่ต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษายังยึดติดกับตำแหน่งไม่ต้องการให้มีการยุบรวมสถานศึกษา ค่าพาหนะที่นักเรียนได้รับค่อนข้างน้อยไม่เหมาะสม บางปีงบประมาณยังล่าช้าหรือถูกตัดชุมชนบางส่วนต่อต้านการยุบรวมสถานศึกษา และการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนยังไม่ค่อยได้ผลดีนัก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549, หน้า 2-3) การดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีปัญหาที่สำคัญอย่างน้อย 2 ประการ คือ 1) การลงทุนทางการศึกษาสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ทุกด้าน ทั้งการใช้ทรัพยากรครู อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ สื่อ อุปกรณ์ เช่น อัตราครูของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน 60 คนลงมา ครู 1 คนจะรับผิดชอบนักเรียนเฉลี่ย 7-9 คน เมื่อเทียบกับโรงเรียนที่มีนักเรียนมากกว่า 120 คนขึ้นไป จะรับผิดชอบนักเรียนเฉลี่ย 18-25 คน 2) ด้านคุณภาพการศึกษา จากการประเมินมาตรฐานโรงเรียนขนาดเล็กยังขาดคุณภาพความพร้อมด้านต่าง ๆ ได้แก่ ครูไม่ครบชั้น ครูขาดทักษะการสอนเด็กที่มีหลายกลุ่มอายุในห้องเดียวกัน ขาดครุภัณฑ์ และสื่ออุปกรณ์ กระบวนการเรียนการสอน ไม่สามารถจัดได้ครบเต็มรูปแบบ ตลอดจนครู ผู้บริหารขาดขวัญและกำลังใจ นอกจากนี้ ชุมชนและผู้ปกครองก็ไม่มีความพร้อมที่จะสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานได้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, 2563) โรงเรียนเรียนรวมหมื่นช้างโมเดล เป็นโรงเรียนเรียนรวมขนาดเล็ก ประกอบด้วย การเรียนรวมของโรงเรียน 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนหนองหัวช้าง และโรงเรียนกลางหมื่นสงเคราะห์ ซึ่งทั้ง 2 โรงเรียนมีบริบทที่คล้ายคลึงกัน มีพื้นที่ใกล้เคียงกัน เป็นการสร้างโอกาส สร้างหลักประกันให้ผู้มีส่วนได้เสียกับโรงเรียนร่วมคิด ร่วมกำหนดวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาร่วมกัน จึงอาจจะประสบความสำเร็จต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามากขึ้นกว่าเดิม และเป็นจัดการบริการทางการศึกษาที่มีระบบและดีขึ้น โดยเป็นการเชื่อมโยงกับแผนที่การศึกษา School Mapping ที่ยึดรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพโดยนำนวัตกรรมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมาตรฐานทั้ง 2 โรงเรียน ตามแนวทางการจัดการเรียนรวมโรงเรียนเรียนรวม ชื่อว่า “หมื่นช้างโมเดล” ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง สังคม และชุมชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เกี่ยวกับการดำเนินการหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข โดยการบริหารจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้ปกครองยอมรับและมีส่วนร่วมในการพิจารณาในการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาให้กับบุตรหลาน มีส่วนร่วมรับทราบปัญหาแนวทางและการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำผลจากการศึกษาไปพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการการศึกษาของโรงเรียนเรียนรวมหมื่นช้างโมเดล ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานอย่างยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตกลุ่มเป้าหมายที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้แก่ ผู้วิจัย 1 คน และกลุ่มผู้ให้
ข้อมูล จำนวน 15 คน ผู้บริหารโรงเรียน 2 คน ข้าราชการครู 5 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 คน ผู้ปกครอง
นักเรียน 4 คน และประธานนักเรียน 2 คน รวมเป็นจำนวน 16 คน มีขอบเขตเนื้อหาตามกรอบแนวคิดยุทธศาสตร์และนโยบายเพื่อ
พัฒนาสถานศึกษาขนาดเล็ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549) จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านครูและการจัดการ
เรียนรู้ 2) ด้านนักเรียน 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และ 5) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ระยะเวลา
การวิจัย ตลอดปีการศึกษา 2563 (ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 ถึง วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2564)

แนวทางการวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ได้ดำเนินการ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาการพัฒนาการจัดการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม
หมีนช้างโมเดล อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning) ผู้วิจัยร่วมกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลวางแผนประชุมปรึกษาหารือ ศึกษาเอกสาร
แผนปฏิบัติการ ปีงบประมาณ 2562 รายงานประจำปีของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2562 การสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย และการ
ประชุม เพื่อสรุปผลวางแผนการศึกษาปัญหาการจัดการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมีนช้างโมเดล
อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม
หมีนช้างโมเดล อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action) เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการศึกษาโรงเรียนเรียนรวม
หมีนช้างโมเดล โดยได้ศึกษาจากเอกสาร สัมภาษณ์ ประชุม สรุปรายงานการประชุม จัดทำแผนแนวทางการพัฒนา และปฏิบัติตาม
แผนในขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action) ซึ่งได้แนวทางการพัฒนาการจัดการจัดการโรงเรียนเรียนรวม หมีนช้างโมเดล โดยการระดม
ความคิดเห็นและมีการปฏิบัติกับกลุ่มเป้าหมายร่วมกันอย่างมีส่วนร่วมของทุกคนในการวางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข
การพัฒนาและสะท้อนผลข้อมูลที่ได้ศึกษาเพื่อการพัฒนาการจัดการจัดการศึกษาโรงเรียนเรียนรวมหมีนช้างโมเดล จึงสรุปแนว
ทางการพัฒนาการจัดการจัดการโรงเรียนเรียนรวม หมีนช้างโมเดล จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านครูและการจัดการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนา คือ 1) การประชุมร่วมกันของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกเดือน ๆ ละ 1 ครั้ง 2) การระดมทรัพยากรกองทุนผ้าป่า วันที่ 29 ธันวาคม 2563 3) ทุกคนร่วมกัน นิเทศ ติดตาม ประเมินผลเพื่อการแก้ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเรียนรวมหมื่นช้างโมเดล ตลอดปีการศึกษา 2563

2) ด้านนักเรียน มีแนวทางการพัฒนา คือ การศึกษาปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล (เยี่ยมบ้านนักเรียน) การให้ คำปรึกษาการเรียน ส่วนตัว การศึกษาต่อ และการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ ที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนเป็นสำคัญ การให้ เรียนเพิ่มเติมรายวิชาคอมพิวเตอร์ และกิจกรรมเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครู เปลี่ยนที่อยู่เป็นห้องเรียน ตลอดปีการศึกษา 2563

3) ด้านการบริหารจัดการ มีแนวทางการพัฒนา คือ การส่งให้ครูเข้ารับการอบรมสัมมนาพัฒนาตนเอง การใช้สื่อ ประกอบการสอนที่ทันสมัย และการจัดหาครูสอนตามวิชาเอกเป็นหลัก และให้สอนวิชาอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ตลอดปีการศึกษา 2563

4) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม มีแนวทางการพัฒนา คือ ติดตั้งไฟฟ้าในห้องเรียนให้มีแสงสว่างที่เพียงพอ การรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด สวนวิทยาศาสตร์ สวนเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง สวนพุทธธรรม สนามเด็กเล่น ห้องน้ำ ห้องส้วมฯ ดูแลให้สะอาดอยู่เสมอ บริเวณพื้นที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนมีการบริหารจัดการให้ โรงเรียนเป็นระเบียบ น่าดู น่าอยู่ น่ามอง น่าเรียน ตลอดปีการศึกษา 2563

5) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีแนวทางการพัฒนา คือ ประชุมผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษา กิจกรรมกีฬาภายในร่วมกับชุมชน จัดอาสาชาวบ้านพัฒนาโรงเรียน และประชาสัมพันธ์แจ้งจดหมายข่าวให้ผู้ปกครองได้ทราบกิจกรรม ข่าวสารต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ ตลอดปีการศึกษา 2563

เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา 2563 จากการศึกษาร่วมกันของผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลที่ได้ร่วมกันศึกษาวางแผน ปฏิบัติ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเรียนรวมหมื่นช้างโมเดลเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลจึงได้การร่วมกันสรุปผลการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ขั้นที่ 3 การสังเกต (Observation) โดยผู้วิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลร่วมกันสังเกตการเข้าร่วมประชุม การแสดงความคิดเห็นเพื่อผลข้อมูลที่ได้ปฏิบัติตามโดยการนิเทศ ติดตามผล และประเมินผล ตลอดปีการศึกษา 2563

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflection) เป็นการศึกษาผลการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโดยการเก็บรวบรวม ข้อมูลที่ได้จากการสะท้อนผลการพัฒนา (After Action Review: AAR) ร่วมกัน การสะท้อนความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะ หลังจากได้ ร่วมกันตรวจสอบ แก้ไข ร่วมกันพัฒนาการบริหารจัดการการศึกษา และการนำเสนอผลการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียน ขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล ประโยชน์ที่ได้รับ และการสรุปผลการวิจัย และเขียนรายงานการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบบันทึกสรุปการศึกษาเอกสาร 2) แบบบันทึกการสัมภาษณ์ 3) แบบบันทึกสรุปรายงานการประชุม 4) แบบบันทึกสรุปผลการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล 5) แบบบันทึกรายงานการประชุม 6) แผนการพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล 7) แบบบันทึกความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 8) แบบบันทึกข้อมูลการปฏิบัติตามแผนการพัฒนาการบริหารจัดการ การศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล และ 9) แบบบันทึกการสะท้อนผลการพัฒนา (After Action Review: AAR) การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคม 2563 ถึง เดือนมีนาคม 2564 โดยการบันทึกสรุปจากการศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์สอบถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล การสรุปรายงานการประชุม การสรุปผลการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการ การศึกษา การบันทึกรายงานการประชุมการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา การใช้แผนการพัฒนาการบริหารจัดการ การศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล การปฏิบัติตามขั้นตอนวิธีการที่กำหนดไว้ การบันทึกความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล การบันทึกการสะท้อนผลการพัฒนา (After Action Review: AAR) และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาแล้วนำเสนอเป็นความเรียงเพื่อการเขียนรายงานการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอลักษณะของรูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกสรุปการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย คือ แผนปฏิบัติราชการ ประจำปี 2562 รายงานประจำปีของสถานศึกษา ประจำปี 2562 และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง
2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง
3. ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกสรุปรายงานการประชุม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง
4. ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกสรุปผลการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนเรียนรวม ห่มั่นช้างโมเดล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง
5. ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกสรุปรายงานการประชุม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง
6. ข้อมูลที่ได้จากการแผนการพัฒนการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม ห่มั่นช้างโมเดล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง
7. ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง
8. ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกข้อมูลการปฏิบัติตามแผนการพัฒนการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนเรียนรวม ห่มั่นช้างโมเดล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง
9. ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกการสะท้อนผลการพัฒนา (After Action Review: AAR) การบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม ห่มั่นช้างโมเดล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปการสะท้อนผลข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม ห่มั่นช้างโมเดล ผลการวิจัย พบว่า
 - 1) ปัญหาด้านครูและการจัดการเรียนรู้ มีปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบรวมชั้นเรียน ครูผู้สอนไม่เพียงพอ ครูไม่ได้จบเอกที่ตรงกับวิชาที่สอน ครูสอนในวิชาไม่ถนัด ครูยึดติดวิธีการสอนแบบเดิมและสอนเฉพาะวิชาที่ตนเอง
 - 2) ปัญหาด้านนักเรียน พบว่า นักเรียนมีพื้นฐานการเรียนรู้ ความคิด สติปัญญา อายุที่แตกต่างกัน พื้นฐานครอบครัวของแต่ละคนไม่เหมือนกัน มีกิจกรรมมากเกินไปทำให้มีเวลาศึกษาหาความรู้น้อย ขาดโอกาสในการศึกษาหาความรู้ทางสื่ออินเทอร์เน็ต ผู้ปกครองมีเวลาดูแลนักเรียนน้อย นักเรียนขาดเรียนบ่อย นักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น นักเรียนมีความต้องการใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา 3) ปัญหาด้านการบริหารจัดการ มีการดำเนินงานล่าช้าเพราะขาดการประสานงานระหว่างโรงเรียนที่ดี คณะครูอาจไม่ทราบนโยบายการปฏิบัติที่เป็นรูปแบบเดียวกัน งบประมาณและบุคลากรไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ โครงการในแผนงานครบถ้วนครอบคลุมทุกแผนงานและมีจำนวนมากแต่ไม่สามารถดำเนินงานตามแผนได้ครบทุกแผน การนำแผนไปปฏิบัติได้น้อยเนื่องจากงบประมาณในการดำเนินงานตามแผนไม่เพียงพอ 4) ปัญหาด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม คือ อาคารบางอาคารมีสภาพเก่าทรุดโทรม และไม่มีความปลอดภัย ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพอ สนามเด็กเล่นขาดอุปกรณ์เครื่องเล่นไม่ได้มาตรฐาน และไม่มีความปลอดภัย ห้องเรียนบางห้องเรียนมีสิ่งรบกวนจากกลิ่น เสียง คว้น โรงอาหารขาดการปรับปรุงให้สะอาดถูกสุขลักษณะ และ
 - 5) ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน คือ ชุมชนมีโอกาสนในการเข้ามาสนับสนุนในด้านงบประมาณน้อย โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับทราบน้อย ชุมชนสนใจกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของทางโรงเรียนน้อยและไม่มีเวลามารับฟังการประชุม
2. แนวทางการพัฒนการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม ห่มั่นช้างโมเดล พบว่า
 - 1) ด้านครูและการจัดการเรียนรู้ ควรมีการจัดหาครูให้ครบชั้น จัดหาครูผู้สอนที่จบตรงตามวิชาเอกที่ต้องการ ส่งครูเข้ารับการอบรมวิชาการที่ไม่ถนัด ส่งเสริมการใช้สื่อการสอนที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ 2) ด้านนักเรียน ไม่ควรขาดเรียน เข้าเรียนต่อเนื่อง จัดสรรเวลาในการร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสม ศึกษาหาความรู้ทางสื่ออินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม ใช้สื่ออุปกรณ์ตามความเหมาะสมกับ

เนื้อหาที่เรียน เรียนซ่อมเสริมวิชาที่เรียนไม่ทันหรือตามที่ครูจัดสอน ผู้ปกครองเอาใจใส่การเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น 3) ด้านการบริหารจัดการ ควรมีการจัดประชุมทุกเดือน ระดมทุนจากแหล่งทุนและทรัพยากร นำข้อมูลมาวิเคราะห์วางแผนการบริหารจัดการ การศึกษา การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลให้เป็นระบบเดียวกันให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน 4) ด้านอาคารสถานที่ ควรปรับปรุงอาคารที่ชำรุด ติดตั้งไฟฟ้าในห้องเรียนให้เพียงพอติดตั้งไฟฟ้าในห้องเรียนให้มีแสงสว่างที่เพียงพอ การรักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด สวนวิทยาศาสตร์ สวนเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง สวนพุทธธรรม สนามเด็กเล่น ห้องน้ำ ห้องส้วม ดูแลให้สะอาดอยู่เสมอ เป็นระเบียบ น่าดู น่าอยู่ น่ามอง น่าเรียน 5) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณ จัดผ้าป่าการศึกษา แจกข้าวสารให้ทันต่อเหตุการณ์ ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของโรงเรียนสม่ำเสมอ และผู้ปกครองเอาใจใส่การเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มขึ้น

3. ผลการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล พบว่า

1) ด้านครูและการจัดการเรียนรู้ ครูทำหน้าที่สอนตามระดับชั้น เข้ารับการอบรม สัมมนาในวิชาที่ไม่ถนัด ได้รับการติดตามนิเทศ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สอนตามวิชาและระดับชั้นที่เหมาะสม ใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ครูสามารถจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย 2) ด้านนักเรียน นักเรียนเข้าเรียนรวมกันตามระดับชั้นและสถานที่เรียน คือ ชั้น ป.1, 3, 5 เรียนที่โรงเรียนหนองหัวช้าง และ ป.2, 4, 6 เรียนที่โรงเรียนกลางหมื่นสงเคราะห์ นักเรียนได้รับการปรับพื้นฐานตามความเหมาะสม ได้เรียนเสริมในวิชาที่ไม่เข้าใจ นักเรียนทั้งสองโรงเรียน ได้เรียนรู้ตามหลักสูตรสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน การประเมินผลการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเหมาะสม 3) ด้านการบริหารจัดการ ทั้งสองโรงเรียนได้ประชุมทำความเข้าใจในการบริหารจัดการกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน มีการจัดการบริหารร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง งบประมาณอาหารกลางวันจัดตามรายหัวของนักเรียนที่เรียนรวม จัดการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลตามมาตรฐานการศึกษาทั้งระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกัน เป็นที่ยอมรับของชุมชน 4) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ควบคุมรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบภายในบริเวณโรงเรียนสะดวกต่อการใช้งานอยู่เสมอ เครื่องเล่นได้รับการดูแลมีความปลอดภัยอยู่เสมอ สภาพแวดล้อมร่มรื่น สดชื่น น่าดู น่าอยู่ น่ามอง น่าเรียน และ 5) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ร่วมกันกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์กิจกรรมข่าวสารของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ ผู้ปกครองเอาใจใส่การเรียนรู้ของบุตรหลาน ผู้ปกครองเข้าใจระบบการเรียนการสอนของโรงเรียนเรียนรวมมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาครูและการจัดการเรียนรู้ ครูไม่เพียงพอ ไม่ครบชั้นเรียน ครูสอนไม่ตรงตามวิชาเอกที่จบ ปัญหานักเรียน พื้นฐานครอบครัวต่างกัน และขาดโอกาสการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ปัญหาการบริหารจัดการ การประชุมร่วมกันน้อย ขาดการประสานงานที่ดี ชุมชนมีรายได้น้อย งบประมาณและบุคลากรไม่เพียงพอ ปัญหาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ดูแลความสะอาดอาคารสถานที่ไม่ทั่วถึง บางจุดไม่สะอาด ขาดการเอาใจใส่ดูแลให้น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน น่าทำงาน ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพอ และปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนด้านงบประมาณน้อย นักเรียนอาศัยอยู่กับผู้สูงอายุ ประชาสัมพันธ์จากโรงเรียนน้อย ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กส่วนมากมักจะประสบปัญหาเกี่ยวกับครูไม่เพียงพอ ไม่ครบชั้นเรียน ครูสอนไม่ตรงตามวิชาเอกที่จบ งบประมาณและบุคลากรไม่เพียงพอ นอกจากนี้ยังพบว่า นโยบายเกี่ยวกับโรงเรียนขนาดเล็กไม่ชัดเจนและเปลี่ยนแปลงบ่อยไม่ต่อเนื่อง ครูภัณฑ์และสื่ออุปกรณ์ไม่เพียงพอ ชุมชนและผู้ปกครองไม่มีความพร้อมที่จะสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลานให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี พิมสาร (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การบริหารรูปแบบเรียนรวมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารรูปแบบเรียนรวมที่สำคัญ คือ บุคลากรของโรงเรียนหลักและโรงเรียนมาเรียนรวมขาดความร่วมมือในการวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่สามารถจัดการะงานให้ตรงตามความรู้ ความสามารถ ศักยภาพ และประสบการณ์ของบุคลากรได้ ไม่ค่อยมีความเป็นธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ ผู้บริหารโรงเรียนหลักไม่เปิดใจในการทำงานร่วมกับผู้บริหารโรงเรียนมาเรียนรวมเกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก การนิเทศ กำกับ ติดตาม ไม่สม่ำเสมอ และขาดการควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทินกร แก้วกัญญา (2556, บทคัดย่อ) สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ คือ นักเรียนมีปัญหาทางครอบครัว ขาดความเข้าใจในหลักสูตร ไม่มีกรณีวิเคราะห์หลักสูตร และไม่มี การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ขาดสื่อ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม รวมทั้งไม่นำผลการนิเทศมาใช้ในการพัฒนา

งานด้านวิชาการอย่างจริงจัง ปัญหาการบริหารงานงบประมาณ คือ งบประมาณไม่เพียงพอ การใช้จ่ายงบประมาณไม่โปร่งใส การใช้จ่ายส่วนมากมุ่งไปที่การสร้างอาคาร สถานที่ที่เป็นส่วนใหญ่ ทำให้งบประมาณที่ได้ใช้ไปผิดประเภทไม่ตกไปที่นักเรียนเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาการบริหารงานบุคลากร คือ บุคลากรไม่ครบชั้น บุคลากรขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ ขาดความกระตือรือร้น ขาดความศรัทธา ความเอาใจใส่ต่ออาชีพ และขาดประสบการณ์ในการทำงาน ปัญหาการบริหารทั่วไป คือ อาคารสถานที่และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และปริมาณงานที่นอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนมีมาก รวมทั้งการบริหารงานไม่เป็นระบบครบวงจร

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านครูและการจัดการเรียนรู้ จัดหาครูให้ครบชั้น จัดหาครูผู้สอนที่จบตรงตามวิชาเอกที่ต้องการ ส่งครูเข้ารับการอบรมวิชาการที่ไม่ถนัด ส่งเสริมการใช้สื่อการสอนที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ 2) ด้านนักเรียน ครูผู้สอนใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดสอนซ่อมเสริมวิชาต่าง ๆ เยี่ยมบ้านนักเรียน ชี้แจงผู้ปกครองเอาใจใส่การเรียนของนักเรียน นักเรียนที่มาเรียนรวมกันได้แบ่งระดับชั้นและสถานที่เรียน คือ ชั้น ป.1, 3, 5 เรียนที่โรงเรียนหนองหัวช้าง และ ป.2, 4, 6 เรียนที่โรงเรียนกลางหมื่นสงเคราะห์ นักเรียนได้รับการปรับพื้นฐานตามความเหมาะสมที่แตกต่างกัน โดยการเรียนเสริมในเนื้อหาวิชาที่ไม่เข้าใจ 3) ด้านการบริหารจัดการโรงเรียนประสานงานร่วมกันดีขึ้น จัดประชุมทุกเดือน ระดมทุนจากแหล่งทุนและทรัพยากรให้ชุมชนสนับสนุนงบประมาณ บุคลากรวิชาการ และบริหารทั่วไป นำข้อมูลมาวิเคราะห์วางแผนการบริหารจัดการศึกษาให้เป็นระบบเดียวกันให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน 4) ด้านอาคารสถานที่ฯ ปรับปรุงอาคารที่ชำรุด ติดตั้งไฟฟ้าในห้องเรียนให้เพียงพอ ให้ดูแลบริเวณพื้นที่ประดับตกแต่งรักษาความสะอาดบริเวณให้น่าดู น่าอยู่ น่าเรียน และ 5) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณ จัดผ้าป่าการศึกษา ให้ข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ ประชาสัมพันธ์การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย แจ้งข่าวสารของโรงเรียนสม่ำเสมอ และผู้ปกครองเอาใจใส่การเรียนของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557, หน้า 3) ได้กำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลโดยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพการศึกษา เช่น สร้างเครือข่ายเพื่อให้เกิดการพัฒนาและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยช่วยเหลือแบ่งปันด้านทรัพยากร อาคารสถานที่ สื่อ วัสดุและอุปกรณ์ การแลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องนวัตกรรมพัฒนาการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ตลอดจนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบท เช่น เรียนรวมทั้งโรงเรียน เรียนรวมเป็นช่วงชั้น เรียนรวมบางวิชา เรียนคละชั้น เรียนแบบบูรณาการ เป็นต้น การส่งเสริมเครือข่ายจากทุกภาคส่วน และการส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อให้นักเรียนแต่ละชั้นในทุกกลุ่มสาระอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิณกร แก้วกัญญา (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการ คือ ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนุก ใช้สื่อที่น่าสนใจ และควรมีการนิเทศการเรียนการสอนเป็นประจำและประชุมชี้แจงกำหนดมาตรการในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างจริงจัง จัดสรรสื่อการเรียนการสอนให้กับโรงเรียนขนาดเล็กเป็นพิเศษและจัดอบรมพัฒนาบุคลากรที่บรรจุใหม่ในด้านการสอนแบบบูรณาการ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานงบประมาณ คือควรเพิ่มงบประมาณและงบจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เป็นกรณีพิเศษ โดยจัดสรรงบประมาณในลักษณะตามข้อบ่งชี้การบริหารงานของโรงเรียนไม่ใช้ตามจำนวนนักเรียน รวมทั้งเข้มงวดในเรื่องการใช้งบประมาณของโรงเรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานบุคลากร คือ จัดหาครูให้ครบทุกกลุ่มสาระตามที่หลักสูตรกำหนดให้โรงเรียนมีอำนาจในการสรรหาบุคลากรอย่างแท้จริงและจัดหาครูในท้องถิ่นเพื่อให้มีเวลาในการทำงานอย่างเต็มที่ รวมไปถึงจัดครูธุรการให้โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนละ 1 คน จัดให้มีการอบรมพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน รวมไปถึงการใช้สื่อเทคโนโลยี นอกจากนี้ผู้บริหารควรจัดบุคลากรให้สอนตรงกวีวิชาเอก และระดับชั้นรวมทั้งกระตุ้นให้ครูมีความตระหนักในหน้าที่ และข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานการบริพัตรทั่วไป คือ สถานศึกษาควรร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดสรรอาคารสถานที่ พร้อมทั้งสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้กับโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีนโยบายให้สถานศึกษาสร้างเครือข่ายพันธมิตรระหว่างโรงเรียนในกลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาแนวทางพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้ยั่งยืน นอกจากนี้ควรลดภาระงานนอกเหนือจากการสอนในโรงเรียนขนาดเล็กลง รวมถึงผู้บริหารควรบริหารงานให้เป็นระบบครบวงจร และถ้าโรงเรียนไหนมีนักเรียนไม่ถึง 40 คน ควรยุบรวมโรงเรียนในกลุ่มเดียวกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี พิมสาร (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การบริหารรูปแบบเรียนรวมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางแก้ปัญหาการบริหารรูปแบบเรียนรวมของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ

ควรมีการประชุมชี้แจง จุดประสงค์ แนวทาง และเป้าหมายของการบริหารรูปแบบเรียนรวมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจเพื่อให้การดำเนินการตามแผนงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อจัดบุคลากรในการทำงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ และศักยภาพของแต่ละบุคคล ควรมีการแต่งตั้งครูโรงเรียนหลักและครูโรงเรียนมาเรียนรวม เป็นคณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบเพื่อความเป็นธรรม และควรมีการประชุมเพื่อจัดทำปฏิทินการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานร่วมกันให้ชัดเจน

3. ผลการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล ผลการวิจัย พบว่า ด้านครูและการจัดการเรียนรู้ มีครูครบชั้นและมีครูผู้สอนที่จบตรงตามวิชาเอก ครูเข้ารับการอบรมวิชาการที่ไม่ถนัด สามารถใช้สื่อการสอนที่หลากหลายพัฒนาการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านนักเรียน นักเรียนสนใจการเรียน ได้ปรับปรุงพื้นฐานด้วยการเรียนเสริมวิชาที่ไม่เข้าใจ ผู้ปกครองเอาใจใส่การเรียนของนักเรียน ด้านการบริหารจัดการ ประชุมร่วมกันทุกเดือน ระดมทุนเพื่อการบริหารงบประมาณ บุคลากร วิชาการ และบริหารทั่วไป ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์วางแผนการบริหารจัดการศึกษาาร่วมกัน มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลให้เป็นระบบเดียวกันให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน ด้านอาคารสถานที่ ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ มีผู้รับผิดชอบดูแลเขตพื้นที่บริเวณโรงเรียนนำดู นำอยู่ นำเรียน และนำทำงาน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณมากขึ้น ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียน ผู้ปกครองเห็นความสำคัญเป็นที่ประจักษ์ของการจัดการเรียนการสอน และผู้ปกครองมีความพอใจการจัดการศึกษาของโรงเรียนเรียนรวมมากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิธีการและแนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่คำนึงถึงสภาพบริบทของสถานศึกษาในพื้นที่ได้ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาโดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์วางแผนและการบริหารจัดการ ได้แก่ ครูเข้ารับการอบรมวิชาการที่ไม่ถนัด สามารถใช้สื่อการสอนที่หลากหลายพัฒนาการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีความสนใจในการเรียนปรับปรุงพื้นฐานด้วยการเรียนเสริมวิชาที่ไม่เข้าใจ ผู้ปกครองเอาใจใส่การเรียนของนักเรียน ครูประชุมร่วมกันทุกเดือน ภาคีเครือข่ายร่วมระดมความคิดและระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาบุคลากรและสร้างความตระหนัก ทุ่มเท จริงจัง มุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน การนิเทศ ติดตามผลการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้น และไม่ถนัดในบางสาระการเรียนรู้ การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ การจัดสภาพแวดล้อมภายในภายนอกห้องเรียนสะอาดร่มรื่นสวยงาม ประโยชน์ใช้สอยคุ้มค่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุไรรัตน์ กรงาม (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ผลการวิจัย พบว่า ผลการศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีดังนี้ 1) ด้านบริหารวิชาการ ควรใช้การจัดการเรียนรู้แบบคละชั้น การเรียนทางไกลผ่านดาวเทียมจากโรงเรียนไกลกังวล การจัดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เรียนรู้ผ่านคอมพิวเตอร์ด้วยระบบเครือข่าย Intranet รูปแบบการสอนแบบพี่สอนน้อง เชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาช่วยสอน การบริหารจัดการเรียนรวม 2) ด้านบริหารงบประมาณ ควรขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน ในการจัดหางบประมาณมาพัฒนาโรงเรียน 3) ด้านบริหารงานบุคคล ควรแบ่งหน้าที่กันตามความรู้ความสามารถและความสนใจ กระตุ้นและส่งเสริมให้เป็นครูมืออาชีพ ควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนได้พัฒนาตนเองตลอดเวลา โดยศึกษาหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต การอบรม สัมมนา จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้น นำคณะครูไปศึกษาดูงาน และ 4) ด้านบริหารงานทั่วไป โรงเรียนต้องสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ประชุมผู้ปกครองนักเรียนตามโอกาสที่เหมาะสม มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ผ่านทางเว็บไซต์ของโรงเรียน เสียงตามสาย และจดหมายข่าว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมื่นช้างโมเดล พบว่า มีครูครบชั้นและมีครูผู้สอนที่จบตรงตามวิชาเอก ครูเข้ารับการอบรมวิชาการที่ไม่ถนัด ใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย นักเรียนสนใจการเรียน ได้ปรับปรุงพื้นฐานด้วยการเรียนเสริมวิชาที่ไม่เข้าใจ ผู้ปกครองเอาใจใส่การเรียน มีประชุมร่วมกันทุกเดือน ระดมทุนงบประมาณ บุคลากร วิชาการ และบริหารทั่วไป มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเป็นระบบให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ บริเวณโรงเรียนนำดู นำอยู่ นำเรียน และนำทำงาน ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนงบประมาณมากขึ้น ผู้ปกครองได้รับข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน และผู้ปกครองมีความพอใจการจัดการศึกษาของโรงเรียนเรียนรวมมากขึ้น ดังนั้น ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความร่วมมือกันในการดำเนินการบริหารจัดการศึกษา

โรงเรียนเรียนรวม หมีนช้างโมเดล ในลักษณะแบบการมีส่วนร่วมที่สามารถนำไปใช้กำหนดเป็นนโยบายเพื่อนำไปปฏิบัติได้ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมให้ชัดเจน โดยจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือในประเด็นการเดินทางมาเรียนของนักเรียน การระดมทุนทรัพยากร การจัดการรับ-ส่งนักเรียน การติดต่อประสานงานระหว่างโรงเรียนที่ดี และประเด็นอื่น ๆ ที่เหมาะสม และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้ ดังนี้

1.1 ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีทักษะการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวม ส่งเสริมพัฒนาให้ครูมีความรู้ความเข้าใจการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบรวมชั้นเรียนเพื่อนักเรียนได้รับการพัฒนาจากการเรียนการสอนที่มีการจัดการเรียนแบบเรียนรวมที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของพื้นที่สถานศึกษา

1.2 ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมการดูแลอาคารสถานที่แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนให้ได้รับการดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอให้เหมาะกับการใช้งานและมีความปลอดภัย

1.3 ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้ชุมชนได้มีโอกาสในการเข้ามาสนับสนุนในด้านงบประมาณจากแหล่งอื่น เช่น ศิษย์เก่า ชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นด้วยความเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน

1.4 ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรนำองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนเรียนรวม หมีนช้างโมเดล ไปกำหนดเป็นนโยบาย กลยุทธ์ วิสัยทัศน์ แผนปฏิบัติการสำหรับโรงเรียนเรียนรวมนำไปสู่การพัฒนาาร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนขนาดเล็กที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19)

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนขนาดเล็กกับการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนตามปกติของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19)

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของโรงเรียนขนาดเล็ก ตามรูปแบบแนวทางการพัฒนาการศึกษาของ KSN 1 MODEL หรือ PRAEWA MODEL สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19)

เอกสารอ้างอิง

จุไรรัตน์ กรงาม. (2556). ปัญหาและแนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

อุบลราชธานี เขต 4. อุบลราชธานี: วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ทินกร แก้วกัญญา. (2556). สภาพและปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

อุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. (2563). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2562. กาฬสินธุ์:

กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *โครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2557). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก พ.ศ. 2558-2561*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2563). *การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก*. เข้าถึงได้จาก <http://www.moe.go.th/smallinformation.html>.

20 กุมภาพันธ์ 2563.

อัญชลี พิมสาร. (2556). *การบริหารรูปแบบเรียนรวมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.